

KRAV

APV Kompetens i upphandlad verksamhet – Entreprenad och Projekteringstjänster

TDOK 2018:0371

Version 1.0

2018-09-12

TDOK-nummer 2018:0371	Dokumentdatum 2018-09-12	Version 1.0
Fastställt av Chef VO Underhåll	Gäller från 2018-09-12	Ersätter [Ersätter]
Skapat av Gunnar Vikström UHvätv		Konfidentialitetsnivå Ej begränsad

APV Kompetens i upphandlad verksamhet – Entreprenad och Projekteringstjänster

Innehållsförteckning

Syfte	2
Omfattning	3
Definitioner	3
Tillämpning	3
Kompetens	3
Kompetenskrav i olika steg.....	4
Steg 1, Grundkompetens.....	4
Steg 2 Kompetenskrav med certifierings- eller utbildningskrav för personal som utför säkerhetsprioriterade arbeten.....	5
Steg 3 Kompetenskrav med certifieringskrav för vissa roller inom styra och leda entreprenader och projekteringstjänster	8
Repetition och vidareutbildning av kompetens.....	9
Övriga kompetenser.....	9
Resultat och dokumentation.....	9
Relaterade dokument	9
Versionslogg	9

Syfte

Detta dokument ersätter kapitel 9 Kompetens i TDOK 2012:86 TRVK Apv, Trafikverkets tekniska krav för Arbete på väg.

Syftet med detta dokument är att beskriva de kompetens-, certifierings- och utbildningskrav som Trafikverket ställer på sina leverantörer – entreprenörer och konsulter inom området Arbete på väg. Kraven på kompetens-, certifierings- och utbildningskravet vänder sig till följande två personalgrupper hos entreprenören eller konsulten.

DokumentID

TDOK 2018:0371

Version

1.0

- Personal befinner sig bland eller i närheten av passerande fordonstrafik och fotgängare.
- De som i sin roll svarar för personal som hanterar trafik- och skyddsanordningar samt säkerheten och framkomligheten för tredje man.

Dokumentet biläggs i samtliga upphandlingar där personal som ansvar för eller utför arbete där trafikanter förekommer.

Omfattning

Kraven i detta dokument är ställda i egenskap av Trafikverkets olika roller som Byggherre enligt standardkontrakt (AB 04, ABT 06 och ABK 09), Plan och Bygglagen och Arbetsmiljölagen, samt Väghållare enligt Väglagen.

Dokumentet ska användas i alla Trafikverkets upphandlingar av entreprenader och projekteringstjänster där trafikanter förekommer eller kan bli berörda av arbetet.

Definitioner

Definitioner och förkortningar av vissa begrepp som används i detta dokument anges i Rådsdokumentet TDOK 2018:0372 APV Kompetens i upphandlad verksamhet – Entreprenad och Projekteringstjänster.

Tillämpning

Kompetens

Personal som svarar för eller utför arbete eller en roll som beskrivs i detta dokument ska ha den kompetens som anges närmare i följande avsnitt.

Kompetens är ett samlingsbegrepp för en individs förmåga att utföra en uppgift genom att tillämpa kunskaper och färdigheter. För att uppnå kompetenskraven behöver en kompetent person både teoretiska och praktiska kunskaper.

Trafikverket har valt att prioritera vissa arbetsuppgifter och roller som är värderade som särskilt viktiga för att uppnå en god och säker miljö för de som utför vägarbete och trafikanter. Dessa arbetsuppgifter och roller ska utöver kompetenskraven utföra en godkänd certifiering eller genomgå en utbildning. Vilka arbetsuppgifter och roller som kräver certifiering eller utbildning framgår i underordnade avsnitt. Certifiering utförs på Trafikverkets Förarprovskontor (från och med 1 jan 2019) Bokning av provtillfällen sker via <https://fp.trafikverket.se>

När krav ställs på kompetensen ska vara certifierad eller genomgått en utbildning (auktoriserad montör av skyddsanordning) för en viss arbetsuppgift eller roll, ska kontrakterad leverantör kunna verifiera detta genom ID06, alternativt utbildningsintyg, att personalen har efterfrågad kompetens. När krav på certifiering eller utbildning

DokumentID

TDOK 2018:0371

Version

1.0

(auktoriserad montör av skyddsanordning) ställs, får inte verifieringen eller intyget vara äldre än fyra år.

När krav ställs på kompetens enligt steg 1.1, 1.2 samt 1.3 för en viss arbetsuppgift eller roll, ska kontrakterad leverantör kunna uppvisa personliga kompetensintyg, som respektive arbetsgivare utfärdat, och som motsvarar ställda krav.

Trafikverket kontrollerar på arbetsplatsen om personal uppnår ställda kompetenskrav. Dels att entreprenörens Projektplan innehåller förteckning över personalens kompetens och genom okulärbesiktning av att personalen uppträder korrekt samt att trafik- och skyddsanordningar är utförda enligt författnings- och kontraktskraven.

Kompetenskrav i olika steg

Kravet avser personal som utför arbeten i upphandlad verksamhet, Entreprenad och Projekteringstjänster.

Innan arbete påbörjas måste leverantören ha personal med den kompetens som är nödvändig för arbetet. Ingen får arbeta utan nödvändig kompetens, vilket närmare stipuleras nedan.

Kravet gäller inte de personer som vid enstaka tillfällen besöker en vägarbetsplats, exempelvis studiebesök. De står under leverantörens ansvar och ska ha en anpassad säkerhetsinformation om vilka regler som gäller på arbetsplatsen.

Steg 1, Grundkompetens

Grundkompetens består av tre inriktningar, allmän grundkompetens, grundkompetens för att framföra vägghållningsfordon och grundkompetens för att få utföra vägarbete. Beroende på arbetes art ska personen lägst inneha allmän grundkompetens och ofta krävs samtliga tre inriktningar beroende vilka typer av arbeten som ska utföras. Exempelvis vakt som även utför lotsning, eller vägarbetare som framför sitt eget vägghållningsfordon.

När krav ställs på kompetens enligt steg 1.1, 1.2 samt 1.3 för en viss arbetsuppgift eller roll, ska kontrakterad leverantör kunna uppvisa personliga kompetensintyg, som respektive arbetsgivare utfärdat, och som motsvarar ställda krav.

1.1 Allmän grundkompetens.

All personal ska inneha följande allmänna grundkompetens:

- Veta vilka skydds- och säkerhetsföreskrifter som gäller på arbetsplatsen och Trafikverkets krav.
- Känna till hur en säker vägarbetsplats skapas.
- Förstå samband mellan trafikstörande arbeten och trafikanternas behov av trafiksäkerhet och framkomlighet.

Den allmänna grundkompetensen kan räcka för personal som i mindre omfattning är berörd av passerande fordonstrafik, exempelvis arbeten med tunneldrivning, eller vissa brobyggnationer.

DokumentID

TDOK 2018:0371

Version

1.0

1.2 Grundkompetens för att få framföra väg hållningsfordon

Förare av väg hållningsfordon, avser även fordon som används i planerings- och projekterings syfte, samt utförare av transporttjänster, ska utöver allmän grundkompetens kunna:

- Utföra väg hållningsarbete och transporter trafiksäkert, enligt Trafikförordningen och dess föreskrifter.
- Vilka trafikanordningar som är tillåtna på väg hållningsfordon och vägmärkesvagn, i rörelse respektive uppställda, enligt Vägmärkesförordningen och föreskrifter.
- Undvika de risker som kan uppstå med passerande fordonstrafik.
- Hur väg hållningsarbete ska utföras enligt Väg lag och Väg förordning.
- Tillämpliga delar av Arbetsmiljölagen och dess föreskrifter (AFS).
- Tillämpliga delar i Trafikverkets regelverk för Apv.

1.3 Grundkompetens för att få utföra Väg arbete eller liknande arbeten

Personal som utför väg arbete eller liknande arbeten, exempelvis projekteringsuppdrag, ledningsarbeten, på en vägbana eller tillhörande innerslän (vägslän) där passerande fordon förekommer:

- Utför anläggningsarbete, exempelvis monterar vägräcken, lägga kantsten.
- Medarbetare till person som utför arbeten med steg 2 krav.
- Utför projekterings- eller servicearbeten, exempelvis monterar vägmärken, utföra renhållning etc.

Personal som utför dessa arbeten ska utöver allmän grundkompetens:

- Inneha en anpassad kompetens för det arbete som personen utför.
- Inneha allmänna kunskaper om Trafikförordningen, Vägmärkesförordningen och dess föreskrifter, och kunna specifikt de bestämmelser som gäller för arbetets utförande. Samt kunna Trafikverkets regelverk för aktuellt arbete.
- Kunna undvika de risker som kan uppstå med passerande fordonstrafik.
- Kunna ta emot instruktion och utföra arbetet som person med steg 2 kompetens förmedlar.

Steg 2 Kompetenskrav med certifierings- eller utbildningskrav för personal som utför säkerhetsprioriterade arbeten

De säkerhetsprioriterade arbeten som kräver kompetens enligt steg 2 är:

- Framförande av vissa väg hållningsfordon
- Utföra det praktiska arbetet med trafik- och skyddsanordningar inklusive trafikdirigering.
- Utföra montage av långsgående skyddsanordningar på skyddsklassade vägar.

Personal med steg 2 kompetens får leda och instruera personal med steg 1 kompetens.

DokumentID

TDOK 2018:0371

Version

1.0

Att personal har efterfrågad teoretisk kompetens intygas genom godkända certifierings- respektive utbildningsprov.

2.1 Kompetenskrav på förare av vissa väghållningsfordon

Förare av väghållningsfordon som utför följande arbeten ska genomföra Trafikverkets certifieringsprov med godkänt resultat:

- Den som framför väghållningsfordon som är utrustad med energiupptagande skyddsanordning (TMA).
- Samtliga förare av väghållningsfordon som utför arbeten med intermittert utmärkning på skyddsklassade vägar och TEN-T vägar, exempelvis röjning/slätter, räckesarbeten, vägmarkering och liknande arbeten. För arbeten som Underhållsdistrikten upphandlar gäller inte kravet på TEN-T vägar.

Korta enstaka stopp för att åtgärda enstaka fel eller brist, räknas inte som intermittert arbete som kräver certifiering.

Förare av väghållningsfordon med certifieringskrav ska följande kompetens:

- Ha en fördjupad kunskap om kraven som framgår i steg 1.
- Kunna hantera energiupptagande skyddsanordning, montering, funktionsläge etc. och hur de används.
- Veta hur anordning X5 Gul ljuspil eller pilar ska användas.
- Veta hur fordon med energiupptagande skyddsanordning ska placeras på vägbanan, för att uppnå god arbetsmiljö och säkerhet för trafikanter.
- Kunna kommunicera på svenska.
- Kunna kommunicera med andra förare av väghållningsfordon som ingår i aktuellt utförande.

2.2 Kompetenskrav på vissa personer som utför arbete med trafik- och skyddsanordningar, samt trafikdirigering

Personal som svarar för följande arbeten ska utföra Trafikverkets certifieringsprov med godkänt resultat:

- Utför det praktiska arbetet med att sätta ut, underhålla och ta in markplacerade trafik- och skyddsanordningar på en fast arbetsplats.
- Utför det praktiska arbetet med att sätta ut, underhålla och ta in markplacerade trafik- och skyddsanordningar som är nödvändiga vid trafikdirigering. Exempelvis handhavande av trafiksignal.
- Se till att fordon som utför rörliga- och intermitterta arbeten eller arbeten med intermittert utmärkning är rätt utrustade för aktuellt arbete.
- Personal som leder och instruerar medhjälpare med steg 1 kompetens med den praktiska hanteringen av trafik- och skyddsanordningar eller de personer som utför trafikdirigering, exempelvis vakt och lotsförare.

Personal med certifieringskrav ska ha följande kompetens:

DokumentID

TDOK 2018:0371

Version

1.0

- Ha en fördjupad kunskap av kraven som framgår i steg 1.
- Kunna tillämpa gällande författningskrav (TrF, VMF, AML, VägL etc.)
- Kunna tillämpa Trafikverkets regler för trafik- och skyddsanordningar samt trafikdirigering.
- Förstå funktion och begränsningar av energiupptagande skydd samt kunna utföra montage i enlighet med skyddets monteringsanvisningar.
- Kunna kommunicera på svenska.
- Kunna utföra daglig tillsyn och egenkontroll, samt kunna dokumentera utförd syn och kontroll.
- Kunna leda och instruera personal med steg 1 kompetens.
- Kunna tillämpa aktuell arbetsmiljöplan, arbetsberedning, eller ritning som visar hur trafik- och skyddsanordningar ska placeras.
- Kunna tillämpa hur trafik- och skyddsanordningar utplaceras för att uppnå en god arbetsmiljö, god säkerhet och acceptabel framkomlighet för trafikanter.

Certifierad person i steg 2.2 får:

- Sätta ut, underhålla och ta in markplacerade trafik- och skyddsanordningar som är nödvändiga för att skapa en god arbetsmiljö, god säkerhet och acceptabel framkomlighet för trafikanter på alla typer av vägar.
- Utföra alla moment som ingår i trafikdirigeringsarbetet.

2.3 Kompetenskrav med utbildningskrav för montör av långsgående skyddsanordning

Utbildningskrav ställs på personal som svarar för montage av långsgående skyddsanordning på skyddsklassade vägar. Personal ska vara utbildad både teoretiskt och praktiskt. När person har klarat ett prov förrättat av Sveriges Branschföreningen för Säkrare Väg arbetsplatser (SBSV) eller motsvarande, är personen auktoriserad montör.

När en Auktoriserad montör utfört ett montage av långsgående skyddsanordning till uppdragsgivaren (konsult, entreprenör) ska montör kunna utfärda ett intyg till denne. Intyget ska finnas på arbetsplatsen och kunna uppvisas för byggherren.

Följande uppgifter ska finnas i intyget om montaget samt vara signerat och godkänt av uppdragsgivaren (konsult, entreprenören):

- Signering med datum och personlig namnteckning att monteringen är utförd enligt tillverkarens anvisningar, alternativt med dokumenterade avvikelser enligt nedan.
- Skyddets fabrikat, typbeteckning och klassning eller deklarerade egenskaper*.
- Monterad längd, exklusive inledande och avslutande förankringar.
- Kapacitetsklass finns med ovan som klassning eller deklarerade egenskaper.
- Ändförankring, till exempel spikad ände eller friktion via ändelement.
- Utförande på barriärens avslut mot mötande trafik.

DokumentID

TDOK 2018:0371

Version

1.0

- Eventuella avvikelser från skyddsanordningens monteringsanvisning på grund av yttre faktorer som tillgänglig längd och bredd.
- Aktuell arbetsbredd för den utförda monteringen finns med ovan som klassning eller deklarerade egenskaper.
- Erforderligt utrymme finns för det aktuella skyddets arbetsbredd.

* För temporära ej CE-märkta räcken bifogas Trafikverkets tillåtelsebeslut. Är räcket CE-märkt bifogas prestandadeklaration.

Steg 3 Kompetenskrav med certifieringskrav för vissa roller inom styra och leda entreprenader och projekteringstjänster

Kompetenskravet gäller för personal som entreprenör eller konsult har utsett för följande arbetsuppgifter. Dessa ska utföra Trafikverkets certifieringsprov med godkänt resultat:

- Styra och leda personalgrupper i steg 2, utföra arbetsberedningar etc.
- Tillvarata trafikanternas behov under projektering, byggande och framtida underhåll.
- Utför byggplatsuppföljning, byggledning eller leveransuppföljning inom APV området.
- Svarar för aktuell trafikinformation.

Certifierad person i steg 3 ska ha följande kompetens:

- Kunna förstå och tillämpa gällande författningskrav, Allmänna Bestämmelser, Trafikverkets regler för trafik- och skyddsanordningar och de krav som framgår i aktuellt förfrågningsunderlag. Utöver de författningskrav som tidigare har räknats upp i detta dokument ska även ingå, Vägsäkerhetsförfattningar och Vägtunnelförfattningar när den upphandlade objektet innehåller TEN-T väg och tunnel.
- Kunna i planerings- och projekteringsfasen beakta och minimera de konflikter som kan uppstå i byggfasen och kommande underhållsåtgärder mellan arbetsmiljöns krav och trafikanternas behov.
- Kunna utföra löpande riskanalyser.
- Kunna utföra skriftlig arbetsberedning, eller kunna redovisa varför skriftlig arbetsberedning inte behöver utföras, enligt krav i förfrågningsunderlag
- Kunna utföra, till certifierad personal i steg 2, en ritning eller skiss som visar hur nödvändiga trafik- och skyddsanordningar ska utplaceras för att uppnå en god arbetsmiljö, samt god säkerhet och acceptabel framkomlighet för trafikanter.
- Kunna förstå sambandet mellan trafikstörande arbeten och trafikanternas behov av trafiksäkerhet och framkomlighet.
- Kunskaper om de åtgärder som planering och information kan bidra till att förbättra säkerheten och framkomligheten för trafikanter.
- Kunna hantera Trafikverkets webbsystem för trafikinformation.

DokumentID

TDOK 2018:0371

Version

1.0

- Kunna kommunicera på svenska.

Certifierad person i steg 3 får se till att:

- Kontraktskraven inom APV området följs av personalen.
- Personal följer gjorda riskanalyser, arbetsmiljöplan och arbetsberedningar för arbetet.
- Utsedda personer med krav på certifiering eller utbildning i steg 2 utför sitt uppdrag.
- Informera Trafikverkets trafikledningscentral (TC) om aktuella trafiksituationer enligt kontraktskraven.
- Personalen följer kontraktets tidsrestriktioner med start och stopptider för trafikstörande arbeten.

Repetition och vidareutbildning av kompetens

Övriga kompetenser

Utbildare inom kompetensområde APV

Resultat och dokumentation

Kraven i detta dokument ska framgå i Inköp och Logistiks mallar för Upphandling av entreprenader och projekteringstjänster. Fasta krav på kompetens som framgår i mallarna får inte ändras. Kraven ska även leda till att kompetensen och förståelsen för trafikantens behov ska öka hos konsulternas och entreprenörernas personal.

Relaterade dokument

I RÅD APV Kompetens i upphandlad verksamhet – Entreprenad och Projekteringstjänster TDOK 2018:0372 förklaras och tydliggörs vad kraven innebär. Under respektive steg framgår råd på vilka kunskapsområden som personal känna till eller kunna för att uppnå den kompetens som krävs. I råden anges fler relaterade dokument.

Versionslogg

Fastställd version	Dokumentdatum	Ändring	Namn
1.0	2018-09-12	Första version	Gunnar Vikström UHvätv